

ใบความรู้ที่ ๒

ท ๓๑๑๐๑ วิชาภาษาไทยพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยที่ ๑ นิราศรินทร์ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๔๒ (๒๕๔๖: ๑๓๖๔) ให้ความหมายของคำว่า “อ่าน” ไว้ว่า ว่าตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียงด้วยเรียกว่าอ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียงเรียกว่า อ่านในใจ สังเกตหรือพิจารณาดูให้เข้าใจ เช่น อ่านสีหน้า อ่านริมฝีปาก อ่านใจ

มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (๒๕๔๑ : ๑๘) การอ่าน คือ กระบวนการที่ผู้อ่านรับรู้สารซึ่งเป็นความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความคิดเห็นที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร

สุพรรณิ วราทร (๒๕๔๕: ๑๓) ได้อธิบายความหมายของการอ่านเปรียบเทียบการอ่านกับกระบวนการถอดรหัส เป็นปฏิกิริยาอันเป็นผลจากการเห็นสัญลักษณ์ หรือข้อความ การอ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับทักษะทางความคิด เป็นกระบวนการทางสมองที่ซับซ้อน ประกอบด้วย การเห็นและรับรู้ข้อความ (word perception) การเข้าใจ (apprehension) และการแปลความหมาย (interpretation)

สรุปว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดในการรับสาร แปลความหมายของตัวอักษร สัญลักษณ์ ภาพที่ได้ดูออกมาเป็นถ้อยคำและความคิด ทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านแล้วนำไปใช้ประโยชน์

การอ่านบทร้อยแก้ว

ร้อยแก้ว หมายถึง บทประพันธ์ที่เรียบเรียงตามภาษาที่ใช้เขียนหรือพูดกันทั่วไป ภาษาที่ใช้สำหรับร้อยแก้วไม่มีการบังคับสัมผัสหรือกำหนดจำนวนคำแต่อย่างใด เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นสำคัญ

รูปแบบของงานเขียนประเภทร้อยแก้ว แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

๑. บันเทิงคดี เป็นลักษณะงานประพันธ์ที่มีเนื้อหามุ่งจะเสนอเรื่องที่แต่งขึ้นจากจินตนาการเพื่อความเพลิดเพลินเป็นหลัก งานประพันธ์ประเภทบันเทิงคดี ได้แก่ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย นิยายอิงพงสาวดาร และนิทานชาดก

๒. สารคดี เป็นลักษณะงานประพันธ์ที่มีเนื้อหามุ่งเสนอข้อเท็จจริงที่เป็นความรู้ ข้อคิดเป็นหลัก งานประพันธ์ประเภทสารคดี ได้แก่ ความเรียง บทความ สารคดี รายงาน ตำรา พงสาวดาร กฎหมาย จดหมายเหตุ พระราชหัตถเลขา จารึก และคัมภีร์ศาสนา

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว หมายถึง การอ่านถ้อยคำที่มีผู้เรียบเรียงหรือประพันธ์ไว้โดยการเปล่งเสียง และวางจังหวะเสียงให้เป็นไปตามความนิยมและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน มีการใช้ลีลาของเสียงไปตามเจตนารมณ์ของผู้ประพันธ์ เพื่อถ่ายทอดอารมณ์นั้นๆ ไปสู่ผู้ฟัง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมคล้อยตามไปกับเรื่องราวหรือรสของบทประพันธ์

หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว เป็นการอ่านออกเสียงธรรมดาหรือสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ มีหลักในการอ่าน ดังนี้

๑. ก่อนอ่านควรศึกษาเรื่องที่อ่านให้เข้าใจโดยตลอดเสียก่อน โดยเข้าใจทั้งสาระสำคัญของเรื่องและข้อความทุกข้อความ เพื่อจะแบ่งวรรคตอนในการอ่านได้อย่างเหมาะสม

๒. อ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธีในภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาที่ยืมมาจากภาษาอื่นๆ เช่น บาลี สันสกฤต เขมร เป็นต้น รวมทั้งคำที่ถูกต้องตามความนิยม โดยอาศัยหลักการอ่านจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็นสำคัญ

๓. ผู้อ่านต้องมีสมาธิและความมั่นใจในการอ่าน ไม่อ่านผิด อ่านตก หรืออ่านเต็ม เวลาอ่านต้องควบคุมสายตาให้ได้ไปตามตัวอักษรทุกตัวในแต่ละบรรทัดจากซ้ายไปขวาด้วย ความรวดเร็วว่องไวและรอบคอบ แล้วย้อนสายตากลับลงไปยังบรรทัดถัดไปอย่างแม่นยำ

๔. อ่านออกเสียงให้เป็นเสียงพูดอย่างเป็นธรรมชาติ โดยเน้นเสียงหนัก เบา สูง ต่ำ ตามลักษณะการพูดโดยทั่วไป

๕. อ่านออกเสียงให้ดังพอสมควร ให้เหมาะกับสถานที่และจำนวนผู้ฟังไม่ดังหรือค่อยจนเกินไป จะทำให้ผู้ฟังเกิดความรำคาญและไม่สนใจ

๖. กำหนดความเร็วให้เหมาะสมกับผู้ฟังและเรื่องที่อ่าน ไม่อ่านเร็วหรือช้าเกินไป การอ่านเร็วเกินไปทำให้ทำให้ผู้ฟังจับใจความไม่ทัน แต่การอ่านช้าเกินไปทำให้ผู้ฟังเกิดความรำคาญได้ ผู้อ่านจึงต้องพิจารณาพื้นความรู้ของผู้ฟังและพิจารณาประเภทของเรื่องที่อ่านด้วย

๗. อ่านให้ถูกต้องจังหวะวรรคตอน ต้องอ่านให้จับคำและได้ใจความ ถ้าเป็นคำยาวหรือคำหลายพยางค์ ไม่ควรหยุดกลางคำหรือตัดประโยคจนเสียความ

๘. มีการเน้นคำที่สำคัญและคำที่ต้องการ เพื่อให้เกิดภาพพจน์หรือเกิดจินตภาพที่ต้องการ ควรเน้นเฉพาะคำ ไม่ใช่ทั้งวรรคหรือทั้งประโยค เช่น

“**พืมนิ่งงัน** คำพูดของ**แม่บาคลิก**เข้าไปในความรู้สึก”

๙. เมื่ออ่านบทข้อความที่มีเครื่องหมายวรรคตอนกำกับ ควรอ่านให้ถูกต้องตามหลักภาษา ส่วนคำที่ใช้อักษรย่อต้องอ่านให้เต็มคำ

ทูลเกล้าฯ อ่านว่า ทูล-เกล้า-ทูล-กระ-หม่อม

พ.ศ.

อ่านว่า พุด-ทะ-ลัก-กะ-หรวด

๑๐. เมื่อจบย่อหน้าควรผ่อนลมหายใจ และเมื่อขึ้นย่อหน้าใหม่ควรเน้นเสียงและทอดเสียงให้ช้าลงกว่าปกติเล็กน้อย เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้ฟังจากนั้นจึงใช้เสียงในระดับปกติ

การอ่านในใจ

การอ่านในใจ เป็นการทำความเข้าใจสัญลักษณ์ที่มีผู้บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รูปภาพ และเครื่องหมายต่าง ๆ แล้วผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจโดยแปลสัญลักษณ์ที่บันทึกไว้นั้นให้ตรงตามความต้องการของผู้บันทึก การอ่านในใจจึงใช้เพียงสายตาในการกวาดไปตามตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ แล้วใช้ความคิดแปลความ ตีความ รับสารต่าง ๆ ที่อ่านนั้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการได้รับความรู้ ความคิด และความบันเทิง อันเป็นจุดมุ่งหมายของการอ่านโดยทั่วไป

วิธีการอ่าน

ในการฝึกอ่านออกเสียงข้อความที่เป็นร้อยแก้ว จะใช้เครื่องหมายวรรคตอนในการอ่านเพื่อเป็นการเว้นช่วงจังหวะการอ่าน ดังนี้

เครื่องหมาย / หมายถึง การหยุดเว้นช่วงจังหวะสั้นๆ

เครื่องหมาย // หมายถึง การหยุดเว้นช่วงจังหวะที่ยาวกว่าเครื่องหมาย /

เครื่องหมาย _ (ขีดเส้นใต้) หมายถึง การเน้นหรือการเพิ่มน้ำหนักของเสียง

ตัวอย่างเช่น

สร้างวัฒนธรรมคนรุ่นใหม่ให้เป็นนักอ่าน

ในปัจจุบันกล่าวกันว่า/ เรากำลังอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ หรือเรียกอีกอย่างว่าโลกไร้พรมแดน// แต่จะเรียกอย่างไรก็ตามเถิด/ การอ่าน/ ก็เป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนในทศวรรษนี้/ เพราะโลกของการศึกษา/ มิได้จำกัดอยู่ภายในห้องเรียน/ ที่มีลักษณะรูปทรงสี่เหลี่ยมแคบๆ เท่านั้น/ แต่ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศต่างๆ /ได้ย่อโลกให้เล็กลงเท่าที่เราอยากรู้ได้รวดเร็ว/ ในชั่วลัดนิ้วมือเดียวอย่างที่คนโบราณกล่าวไว้/ จะมีสื่อให้อ่านอย่างหลากหลายให้เลือก/ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ที่เราคุ้นเคย/ ไปจนถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เรียกว่า "อินเทอร์เน็ต" เพราะการต่อสู่รุกรานกันของมนุษย์ยุคใหม่/ จะใช้ข้อมูล/ สติ/ ปัญญา/ และคุณภาพของคนในชาติ/ มากกว่าการใช้กำลังอาวุธเข้าประหัดประหารกัน// หากคนในชาติดีคุณภาพ/ ขาดการเรียนรู้/ จะถูกรอบงำทางปัญญาได้ง่ายๆ / จากสื่อต่างๆ จากชาติที่พัฒนาแล้ว

หากคนไม่อ่านหนังสือ/ ก็ยากที่จะพัฒนาสติปัญญา และความรู้ได้/ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา / จะต้องทุ่มเทให้คนมีนิสัยรักการอ่าน/ มีทักษะในการอ่าน/ และพัฒนาวิธีการอ่านให้เป็นนักอ่านที่ดี// นักอ่านที่ดีจะมีภูมิคุ้มกันการครอบงำทางปัญญาได้เป็นอย่างดี/ รู้เท่าทันคน และสามารถแก้ปัญหาได้ดี

ชาติก้าวไกลด้วยคนไทยรักการอ่าน :

มานพ ศรีเทียม